

### ប្រាសាទយាយព័ន្ធ ភ្នំប៉ែន S17-6

ក្រុមប្រាសាទយាយព័ន្ធ ឬក្រុមខាងត្បូង គឺជាក្រុមប្រាសាទដ៏សំខាន់មួយនៅក្នុងតំបន់ប្រាសាទសំបូរព្រៃគុក។ នៅក្នុងក្រុមនេះមានប្រាសាទសរុបចំនួន ៣៥ ហើយភ្នំប៉ែនដែលសំខាន់ជាងគេ គឺភ្នំប៉ែននៅកណ្តាល ចុះបញ្ជី ឧទ្ទិសដល់ព្រះឥសូរដែលមានព្រះនាមថា គ្រីប្រហសិតេច្វរៈ (Cṛīprahasiteçvarah) ឬមានន័យជាភាសាខ្មែរថា “ព្រះសិវញ្ញាតិម្យ” ក្រៅពីភ្នំប៉ែនកណ្តាល ក្នុងក្រុមប្រាសាទយាយព័ន្ធ មានភ្នំប៉ែនប្រាសាទប្រាំបីជ្រុងចំនួន ៦ ទៀត ដែលជាស្ថាបត្យកម្មពិសេសល្អឯកមួយប្រចាំតំបន់សំបូរព្រៃគុក។ អ្វីដែលគួរកត់សម្គាល់ផ្សេងទៀតនោះ គឺក្រុមប្រាសាទយាយព័ន្ធ គឺជាក្រុមប្រាសាទមួយនៅតំបន់ប្រាសាទសំបូរព្រៃគុក ដែលសម្បូរដោយភ្នំប៉ែនប្រាសាទសាងអំពីថ្មបាយក្រៀម។ ប្រាសាទថ្មបាយក្រៀមទាំងនោះមានចំនួន ៦ សង់នៅបរិវេណកំពែងខាងក្រៅ មានរាងបួនជ្រុងស្មើ បែរមុខទៅកើត និងសុទ្ធសឹងមានកំពែងព័ទ្ធជុំវិញគ្រប់ភ្នំប៉ែនទាំងប្រាំមួយ ហើយបើមើលទៅដូចជាភ្នំប៉ែនរណាមួយឱ្យសំណង់សំខាន់ដែលនៅបរិវេណកំពែងខាងក្នុង។ ប្រាសាទថ្មបាយក្រៀមទាំងប្រាំមួយនេះ ចុះបញ្ជី S17-4, S17-5, S17-6, S17-7, S17-8, S17-9 (សូមមើលប្លង់លេខ១)។ សំណង់ទាំងប្រាំមួយនេះ ភាគច្រើនបានបាក់បែកស្ទើរទាំងស្រុងទៅហើយ (រូបលេខ១-២) លើកលែងតែភ្នំប៉ែនចំនួនពីរដែលនៅសល់រូបរាងគ្រាន់បើ ពោល គឺភ្នំប៉ែនដែលចុះបញ្ជីលេខ S17-5 និង S17-6។ នៅទីនេះ យើងសូមលើកយកតែភ្នំប៉ែន S17-6 មកបរិយាយប៉ុណ្ណោះ ដ្បិតវាជាភ្នំប៉ែនដែលសំខាន់ជាងគេក្នុងចំណោមភ្នំប៉ែនប្រាសាទថ្មបាយក្រៀមទាំង ៦ នៅក្រុមប្រាសាទយាយព័ន្ធ ដែលគេអាចចាត់ទុកថា ជាសំណង់ប្រាសាទថ្មបាយក្រៀមដែលសង់ឡើងដំបូងនៅក្នុងសិល្បៈខ្មែរ។ តើប្រាសាទយាយព័ន្ធ ភ្នំប៉ែន S17-6 មានលក្ខណៈបែបណាខ្លះ?

ភ្នំប៉ែន S17-6 មានទីតាំងស្ថិតនៅខាងជើងភ្នំប៉ែនកណ្តាលនៃក្រុមប្រាសាទយាយព័ន្ធ និងស្ថិតនៅក្នុងបរិវេណកំពែងខាងក្រៅ។ ភ្នំប៉ែននេះ សាងឡើងអំពីថ្មបាយក្រៀម មានរាងបួនជ្រុងស្មើប្រវែង ៤,៥ម៉ែត្រ គុណ ៤,៥ម៉ែត្រ មានកំពែងព័ទ្ធជុំវិញធ្វើអំពីថ្មបាយក្រៀមដូចគ្នា បែរមុខទៅទិសខាងកើត (រូបលេខ៣-៤)។ សព្វថ្ងៃ ភ្នំប៉ែននេះនៅសល់រូបរាងដើមត្រឹមពាក់កណ្តាល ដោយអាចនៅឈរត្រឹមកម្ពស់ ១,៥០ម៉ែត្រ ព្រមទាំងមានការលម្អជាក្បាច់ផ្សេងៗនៅឃើយនៅខាងក្រោម។ នៅប្រាសាទនេះ គេធ្លាប់រកឃើញផ្តែរទ្វារចំនួនមួយផ្ទាំង ធ្លាក់បង្ហាញអំពីរូបសត្វមករនៅសងខាងបែរមុខចូលក្នុង និងមានលម្អក្បាច់មេដាយ៉ុងចំនួនបីធ្លាក់ជារូបទេពផ្សេងៗដូចផ្តែរជាច្រើនទៀតនៅតំបន់សំបូរព្រៃគុកដែរ (រូបលេខ៥)។ អ្វីដែលធ្វើឱ្យអ្នកស្រាវជ្រាវកត់សម្គាល់ខ្លាំងអំពីភ្នំប៉ែន S17-6 គឺភ្នំប៉ែននេះធ្លាប់រកឃើញសិលាចារឹកមួយដែលចារនៅលើមេទ្វារប្រាសាទ ចុះបញ្ជីលេខ K.៦០៤

អត្ថបទដោយ៖ ម៉ង់ វ៉ាលី

**អត្ថបទ៖ ប្រាសាទយាយព័ន្ធ ភ្នំប៉ែន S17-6**

ចារនៅលើមេទ្វារមានចំនួន ៣០ បន្ទាត់ ស្មើនឹង ៣០ ស្លោក ចារិកជាភាសាសំស្ក្រឹត ហើយសព្វថ្ងៃ រក្សាទុកនៅសារមន្ទីរខេត្តកំពង់ធំ (រូបលេខ៦-៧)។ សិលាចារិកនេះរកឃើញដំបូងដោយលោក Victor Goloubew ក្នុងឆ្នាំ១៩២៧ និងបានបោះពុម្ពផ្សាយបន្ទាប់ទៀតដោយលោក Louis Finot ។ ក្រោយមកទៀត នៅឆ្នាំ១៩៥២ លោក George Coédès បានប្រែដោយសង្ខេបឡើងវិញម្តងទៀត។<sup>១</sup> លោក George Coédès បានបញ្ជាក់ថា សិលាចារិកនេះ រៀបរាប់អំពីមន្ត្រីម្នាក់ដែលមានវិជ្ជាជ្រៅ ជ្រះខាងផ្នែកព្រះពុទ្ធសាសនាឈ្មោះ “វិទ្យាវិសេស” ហើយលោកក៏គិតទៀតថា សិលាចារិកនេះជា សិលាចារិកនិយាយរឿងពុទ្ធសាសនាចំណាស់ជាងគេនៅកម្ពុជា។ ក្រោយមក នៅឆ្នាំ ២០១៨ លោក កំ វណ្ណារ៉ា ក៏ធ្លាប់ប្រែសិលាចារិកនេះទាំងស្រុងឡើងវិញម្តងទៀត។<sup>២</sup> ក្នុងឆ្នាំ២០១៩ លោក Dominic Goodall ក៏ធ្លាប់លើកយកសិលាចារិកនេះមកសិក្សាម្តងទៀតក្នុងអត្ថបទមួយដែលចុះ ផ្សាយក្នុងឧទ័យ លេខ ១៤។<sup>៣</sup> សិលាចារិកនេះ ផ្តល់កាលបរិច្ឆេទមហាសករាជឆ្នាំ៥៤៩ ត្រូវនឹង គ.ស.៦២៧ ដែលត្រូវរជ្ជកាលព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី១ (គ.ស.៦១៦ ដល់ ៦៧៧)។

សិលាចារិកនេះចាប់ឡើងដោយការគោរពអាទិទេព ទំនងជាព្រះសិវលិង្គ ដែលមានព្រះ នាមថា “ស្រីកទមេស្វរ”។ គាថាបន្តរៀបរាប់ពោលសរសើរអំពីព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី១ ដែលទ្រង់ មានអនុភាពខ្លាំងពូកែប្រៀបដូចព្រះវិស្ណុគ្រប់គ្រងលើសមុទ្រទាំងបួន អស្ចារ្យលើសព្រះឥន្ទ្រ ជា ក្សត្រមានប្រាជ្ញាខ្ពង់ខ្ពស់។ ចាប់ពីគាថាទី៩ រៀបរាប់អំពីមន្ត្រីម្នាក់ដែលមានចំណេះដឹងជ្រៅជ្រះ ឈ្មោះថា “វិទ្យាវិសេស” ដែលជាអភិបាលក្រុងតមន្ទបុរៈ<sup>៤</sup> (តមន្ទបុរស្វាមិ)។ ដោយមានភក្តីភាព ចំពោះព្រះរាជសារ អភិបាលក្រុងនេះបានសងសិវលិង្គមួយតម្កល់នៅប្រាសាទ ហើយយកដង្ហាយ មកពីស្រុកមួយឈ្មោះ “សាកតីថី” មានខ្ញុំបម្រើ គោ ក្របី ព្រៃ និងបានប្រគល់ការងារគ្រប់គ្រងព្រះ ដង្ហាយនេះដល់ព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ឈ្មោះថា “បាសុបតៈ” ដែលបានតែងតាំងដោយព្រះរាជា។ នៅ គាថាទី១២ រៀបរាប់ថា នៅមហាសករាជឆ្នាំ៥៤៩ ត្រូវនឹងគ្រឹស្តសករាជឆ្នាំ៦២៧ អភិបាលក្រុង នេះ រួមជាមួយភោជនធំៗ (មន្ត្រីសំខាន់ៗ) កានកសាងរូបព្រះវិស្ណុមួយ។

នៅក្នុងការសិក្សារបស់លោក Dominic Goodall បានបញ្ជាក់ថា ក្រុងតមន្ទបុរៈ ដែលគ្រប់គ្រង ដោយស្តេចត្រាញ់ម្នាក់ឈ្មោះ “វិទ្យាវិសេស” ទំនងស្ថិតនៅតំបន់ដីសណ្តទន្លេមេគង្គក្នុងដីរៀតណាម

<sup>១</sup> Coédès 1952:17-18.  
<sup>២</sup> កំ វណ្ណារ៉ា ២០១៨: ១៩។  
<sup>៣</sup> Goodall 2019: 43-51.  
<sup>៤</sup> Goodall 2019: 43-51.

# អត្ថបទ៖ ប្រាសាទយាយព័ន្ធ ភ្នំបីម S17-6

បច្ចុប្បន្ន ដ្បិត នៅទីនោះគេធ្លាប់រកឃើញសិលាចារឹកមួយទៀតដែលបញ្ជាក់អំពីឈ្មោះតំបន់តមន្តបុរ ពោល គឺសិលាចារឹកចុះបញ្ជីលេខ K.91<sup>៥</sup> ចំណុចនេះសបញ្ជាក់ឱ្យឃើញថា ទោះបីសង្គមខ្មែរនៅ សម័យចេនឡាមិនរួមប្រក្រាមអំណាចតែមួយយ៉ាងណាក្តី ក៏នៅមានស្តេចត្រាញ់ជាច្រើននៅ តំបន់នោះ នៅតែគោរពអំណាចរបស់ព្រះបាទឡាសានវរ្ម័នទី១ ដែលសោយរាជ្យនៅក្រុង ឡាសានបុរ (សំបូរព្រៃគុក) ដែរ។ ជាក់ស្តែងសិលាចារឹកដែលប្រាសាទនេះបង្ហាញស្រាប់ ព្រមទាំង មានសិលាចារឹកផ្សេងៗជាច្រើនទៀតផង ឧទាហរណ៍ សិលាចារឹកប្រាសាទស្រីគ្រប់លក្ខណ K.151 មានស្តេចត្រាញ់ម្នាក់ឈ្មោះ “នរសិវ័ន្តគុប្ប” ដែលគ្រប់គ្រងនៅតំបន់តមន្តបុរ<sup>៦</sup> ។ល។

## អត្ថបទដើមជាអក្សរខ្មែរទំនើប

### ស្លោកទី ១.

- (១). គ្រឹកទម្ងេត្តរះ បាយាទិ អយំ អក្សីណសម្បទះ
- (២). យុប្បាន អគក្សនិទ្ទេត ប្រកាវាតិគយោទយះ។

### ស្លោកទី ២.

- (៣). វិក្រមាវជិតាម្កោធិ បរិខាវនិមណ្ឌលះ
- (៤). គ្រីគានវម្មេត្យ អកវទិ រាជា វិប្បិ ឥវាបរះ។

### ស្លោកទី ៣.

- (៥). ប្រយុក្តនយមេត្រណ កទាចិទិ អវនីភុជំ
- (៦). បក្សុចិទាបកត្តំណាមិ ពជ្រី យេន វិគេមិតះ។

### ស្លោកទី ៤.

- (៧). យោ និរកុតនិគ្គេម កលិទុល្លុលិតិទយះ
- (៨). វណ្ណមុប្បិវិ អកុទិ ឯកោ យុតាទិប្បុបវិកុជាំ។

### ស្លោកទី ៥.

- (៩). សំខ្យាតីតតយា យស្ស ក្រតុនាំ អមរាធិបះ
- (១០). គតក្រតុក្រតុនិ នាម មន្យេ ន ពហុ មន្យេតេ។

### ស្លោកទី ៦.

- (១១). និរាជារមិ ឥទមិ មាកុទិ ទគ្គេ កុសុមជន្ធនិ

<sup>៥</sup> Coédès 1953:35, Goodall 2019: 74.  
<sup>៦</sup> Coédès 1943: 5.

(១២). ឥតិ វិគ្គបូជា នូនមី វបុរិ យត្រ និវេគិតមី។

**ស្លោកទី ៧.**

(១៣). តេន ភូមិកុជា វ្យាប្ត ទិគា មណ្ឌលកីត្តិនា  
(១៤). ភូត្យោ យោ ជិត្យតសិ សវ្វេម្វ ឥតិកត្ត្យវស្តុបុ។

**ស្លោកទី ៨.**

(១៥). គព្ពវៃគេមិកាន្យាយ សមីក្សសុគតាធូនាមី  
(១៦). ធុរិយោ លិខិតោ នេកគាស្រ្តប្រហតវុទ្ធិភិះ។

**ស្លោកទី ៩.**

(១៧). កវិវ វាទី សុហ្មទ្ធក្តី អាត្មប្រាណាទិ អមន្យតា  
(១៨). វិទ្យាវិគេមនាមា យ អាចាយ្យោ លោកវេទិតា។

**ស្លោកទី ១០.**

(១៩). ឥច្ឆតា ភក្តីមី វ្យាគានេ សិរាញី ជន្មនី ជន្មនី  
(២០). តេនេហ ស្ថាបិតំ ឥទំ លិង្គំ គុទ្ធាភិសន្ធិនា។

**ស្លោកទី ១១.**

(២១). គាកតីបិមី ឥតិ ត្រាមោ ទត្តិវ វ្យាគាយ យជួនះ  
(២២). ភូត្យគោមហិបារាម ក្សេត្រប្រមូតិបូរិតះ។

**ស្លោកទី ១២.**

(២៣). ទ្វិជះ បាគុបតោ រាជ្ជាជិត្យតោ ទេវតាច្ច័នេ  
(២៤). ឥទនិ ទេវកុលំ កោក្តំ អហត្យ អាកូតសំបូរមី។

**ស្លោកទី ១៣.**

(២៥). តេន មា វគ្យកត្តិវំ អស្ស យត្នេន បាលនមី  
(២៦). សូបុណ្យស្សេវ សទ្ធក្តី ក្ខតំ អាគិមំ ឥច្ឆតា។

**ស្លោកទី ១៤.**

(២៧). ទ្វារាណ្ណវេបុគាកាព្វេ ទ្វារវង្គេ បុប្ផយោគិនិ  
(២៨). ឥមស្ស ទិវសេ សិវ្គលគ្នេ ចាយំ សិរតោ ហរះ។

**ស្លោកទី ១៥.**

(២៩). ភូតេបុណ្យាជិកាវេ ស្មិន្ទ អថ យជ្ជា ស ភូកុជា

(៣០). តមន្តរបុរស្វាមិ

ភោជកប្រវរ៖ ក្នុង៖

**សេចក្តីប្រែសម្រួលជាភាសាខ្មែរទំនើប<sup>៧</sup>**

**ស្លោកទី ១.**

សូមឱ្យព្រះស្រីកទម្ងេស្វរ ជាប្រភពនៃសេចក្តីរុងរឿងគ្មានដែនកំណត់តាមការពារនិងផ្តល់នូវសុខសុភមង្គល ដល់អ្នកជាដរាបតទៅ។

**ស្លោកទី ២.**

មានព្រះរាជាមួយព្រះអង្គមានព្រះបរមនាមថា ស្រីសានវ័រ្ម័ ដែលព្រះអង្គ ប្រៀបប្រដូចបានទៅនឹងតួអង្គព្រះវិស្ណុមួយអង្គ ព្រះអង្គទ្រង់បានឈ្នះដោយរីករាយដ៏អង្គអាចក្លាហាន នូវដែនដីទាំងមូល និងសមុទ្រទាំង៤។

**ស្លោកទី ៣.**

ដោយបានយកឈ្នះលើកងទ័ព នៃក្សត្រដែលជាសត្រូវទាំងឡាយតាមរយៈ ការប្រើឧបាយកលតែមួយគត់ ព្រះអង្គទ្រង់អស្ចារ្យលើសទេព ដែលមានហត្ថាកាន់គ្រាប់រន្ទះ(ព្រះឥន្ទ)ទៅទៀត។

**ស្លោកទី ៤.**

ព្រះអង្គបានរារាំងនូវការរីករាលដាលនូវអំពើអាក្រក់ (អំពើរបបរបស់របស់ពួកកាលី) ទ្រង់បានធ្វើឡើងដោយព្រះអង្គផ្ទាល់នូវសាវតារ កិត្តិនាមនៃក្សត្រ ក្នុងយុគដំបូងៗ។

**ស្លោកទី ៥.**

មានភាពខ្ពង់ខ្ពស់តាមរយៈការធ្វើពលីកម្មរបស់ទ្រង់ ខ្ញុំគិតថាស្តេចនៃទេពនេះមិនជាប់ពាក់ព័ន្ធច្រើននឹងតម្លៃនៃព្រះកិត្តិនាម ដែលគេផ្តល់តម្លៃឱ្យទ្រង់នូវពលីកម្មទាំង១០០របស់ទ្រង់។

**ស្លោកទី ៦.**

ភាពប្រាកដ មានចំពោះទ្រង់ ដោយព្រះព្រហ្មបានបង្កើតរាងកាយមួយ ដើម្បីឱ្យសេចក្តីស្នេហា ដែលបានរលាយសាបសូន្យ ដោយគ្មានការគាំទ្រ។

**ស្លោកទី ៧.**

<sup>៧</sup> ប្រែសម្រួលដោយ កំ វណ្ណារ៉ា ២០១៨: ១៩។

**អត្ថបទ៖ ប្រាសាទយាយព័ន្ធ ភ្នំប៉ែន S17-6**

ព្រះរាជាអង្គនេះហើយ ដែលទ្រង់បរិបូណ៌ដោយព្រះកិត្តិនាម ធ្វើឲ្យដែនដីរបស់ទ្រង់ រីកសន្ធឹកទៅទិសទាំង៤ ហើយទ្រង់បានចាត់អ្នកបម្រើទ្រង់ម្នាក់ ឲ្យប្រតិបត្តិតាមបទបញ្ជារបស់ទ្រង់។  
**ស្លោកទី ៨.**

ព្រះរាជាអង្គនេះ ព្រះអង្គត្រូវបានគេប្រកាសថា ជាក្សត្រមានប្រាជ្ញា មានចំណេះវិជ្ជាច្រើន ប្រៀបប្រដូចនឹងក្សត្រវេយ្យាករណ៍ដូចជា វៃសេសិកៈ, ន្យាសៈ, សមិក្ស និងក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា។  
**ស្លោកទី ៩.**

ករិពូកែខាងសំនួនរោហារ ដែលស្គាល់ពិភពលោក ទាំងមូល ត្រូវទាំងនេះត្រូវបានគេប្រសិទ្ធិនាមថា វិទ្យាវិសេស គួរជាទីគោរពរាប់អានរបស់មិត្តភក្តិទាំងឡាយ។  
**ស្លោកទី ១០.**

ដោយបានបង់ប្រាក់ថ្នាំ ដោយកក្កិ ចំពោះព្រះព្រះស្ថិតស្ថេរទៅជាដរាប ពីសម័យកាលមួយ ទៅសម័យកាលមួយ ទ្រង់បានស្ថាបនាព្រះសិវលិង្គនេះ ដើម្បីឧទ្ទិសព្រះកាយដ៏បរិសុទ្ធរបស់ទ្រង់។  
**ស្លោកទី ១១.**

មានគ្រាម(ស្រុក)មួយឈ្មោះថា សាកតីប័ ដែលសម្បូរដោយខ្ញុំបម្រើ គោ ក្របី អារាម ស្រែ ជាតផ្កាយចំពោះព្រះព្រះស្រី។  
**ស្លោកទី ១២.**

ព្រាហ្មណ៍ បាសុបតៈម្នាក់បានទទួលការតែងតាំងពីព្រះមហាក្សត្រ ដើម្បីបម្រើព្រះ ត្រូវមើលខុសត្រូវ រាល់ចំណូលរបស់ទេវាល័យរហូតអស់ដែនដី។  
**ស្លោកទី ១៣.**

គាត់មិនត្រូវធ្វើអ្វីៗតាមអំណាចចិត្តទេ ក្រៅតែអំពីការពារនូវទ្រព្យសម្បត្តិនេះ ឱ្យដូចជាសម្បត្តិរបស់គាត់ ប្រសិនបើគាត់ចង់បានការប្រទានពរតាមការសេចក្តីប្រាថ្នា។  
**ស្លោកទី ១៤.**

នៅក្នុងឆ្នាំស.ក.កំណត់ដោយ ព្រួញ=៥ សមុទ្រ=២ ទ្វារ=៩ ថ្ងៃទី២២ ខែព្រិសៈ(អស៊ិន)ក្នុងរាសីខែបុស្ស សិង្ការាសី(សិង្កស្ថិតនៅជើងមេឃ) ព្រះបដិមាហរិត្រូវបានសាងឡើង។  
**ស្លោកទី ១៥.**

ការស្ថាបនានេះបានចប់ស្រេច ស្ថាបនាដោយអភិបាលក្រុងបមន្ទបុរៈ និងកោដកធំ។

# អត្ថបទ៖ ប្រាសាទយាយព័ន្ធ ភ្នំប៉ែន S17-6

ជារួមមក បើពិនិត្យមើលតាមរចនាសម្ព័ន្ធរបស់ប្រាសាទ សិល្បៈ និងអត្ថន័យរបស់សិលា ចារឹក យើងអាចទាញសេចក្តីសន្និដ្ឋានបានថា ប្រាសាទយាយព័ន្ធ ភ្នំប៉ែន S17-6 និងប្រាសាទថ្ម បាយក្រៀមចំនួន ៥ ទៀត ទំនងសាងឡើងនៅក្នុងរជ្ជកាលព្រះបាទឡាវ័នទី១ ឧទ្ទិសដល់ ព្រហ្មញ្ញសាសនា និកាយព្រះឥសូរ និងជាសំណង់រណបនៃប្រាសាទសំខាន់នៅភ្នំប៉ែនកណ្តាល ហើយអាចជាសំណង់ឧបត្ថម្ភគាំទ្រដោយលោក វិទ្យាវិសេស ជាអភិបាលក្រុងតមន្តបុរ។ លក្ខណៈ ពិសេសគួរកត់សម្គាល់ខ្លាំងនោះគឺ ប្រាសាទថ្មបាយក្រៀមនេះ ទំនងសាងឡើងសម័យកាលដំបូង នៅក្នុងសិល្បៈខ្មែរ។

## ឯកសារយោង

### កំ វណ្ណារ៉ា

២០១៨ “ប្រជុំសិលាចារឹកខេត្តកំពង់ធំ, ភ្នំពេញ

### Coedès Georges

1943, “Quelque précisions sur la fin du Fou-Nan” *BEFEO*, Tome 43, Paris

1952, “*Inscription du Cambodge*” Tome 4, Hanoi puis Paris

1953, “*Inscription du Cambodge*” Tome 5, Hanoi puis Paris

### Dominique Goodall

2019, Nobles, bureaucrats or strongmen? On the “Vassal Kings” or “Hereditary Governors” of pre-Angkorian city-states : Two Sanskrit inscriptions of Vidyavisesa, seventh-century governor of Tamandarapura (K.1235 and K.604), and an inscription of Sivadatta (K.1150), previously considered a son of Isanavarman I, *UDAYA*, No.19, Phnom Penh





រូបលេខ១៖ ប្រាសាទយាយព័ន្ធ ភ្នំប៉ែន S17-4 សាងពីថ្មបាយក្រៀម (មើលពីខាងកើត)



រូបលេខ២៖ ប្រាសាទយាយព័ន្ធ ភ្នំប៉ែន S17-5 សាងពីថ្មបាយក្រៀម (មើលពីខាងកើត)





រូបលេខ៣៖ ប្រាសាទយាយព័ន្ធ ភ្នំប៉ែន S17-6 សាងពីថ្មបាយក្រៀម (មើលពីខាងកើត)



រូបលេខ៤៖ ប្រាសាទយាយព័ន្ធ ភ្នំប៉ែន S17-6 សាងពីថ្មបាយក្រៀម (មើលពីទិសពាយព្យ)



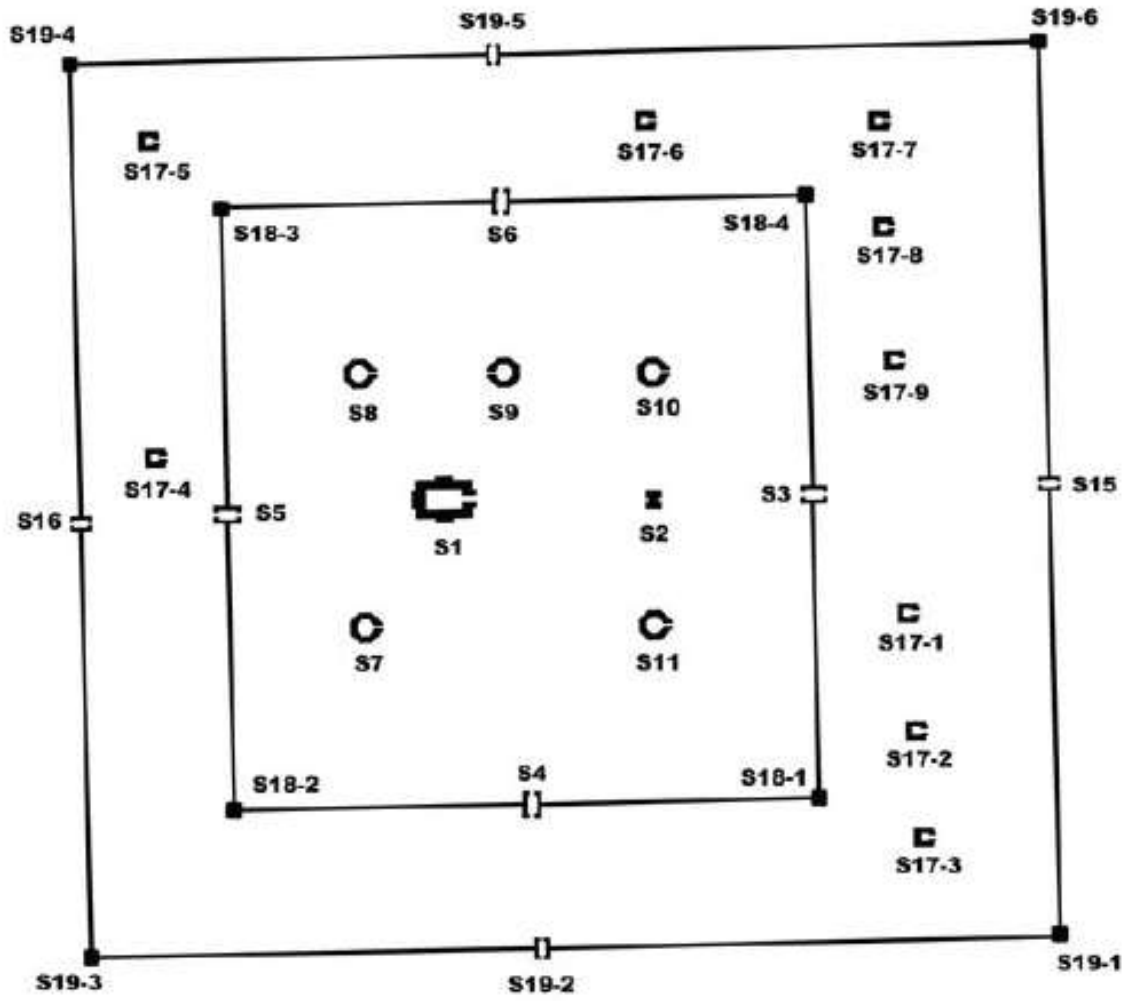
រូបលេខ៥៖ ផ្តែរទ្វារ ប្រាសាទយាយព័ន្ធ ភ្នំប៉ម S17-6



រូបលេខ៦៖ សិលាចារឹក K.៦០៤ រកឃើញនៅប្រាសាទយាយព័ន្ធ ភ្នំប៉ម S17-6



រូបលេខ៧៖ ក្រដាសផ្កិតសិលាចារឹក K.606 (ផ្កិតដោយ៖ កំ វណ្ណារ៉ា)



ប្លង់លេខ១៖ ប្លង់លម្អិតក្រុមប្រាសាទយាយព័ន្ធ (ប្រភព៖ SCP)

